

Kako so gradili ladje v starem veku.

Osušitev Nemijskega jezera blizu Rima sicer ni prinesla na dan tistih neprecenljivih zakladov, ki jih je pričakoval Mussolini s to svojo akcijo, pač pa je z odkopom obeh v jezeru potopljenih Kaligulovih ladij prav posebno razširila naše znanje o brodogradni umetnosti v starem veku. Našli so n. pr. železno sidro z gibljivim trupom, kakršnega je patentirala angleška admiraliteta šele 1800 let pozneje. Celo posebno obliko ladijskega gredlja, ki jo danes preizkušajo in ki daje ladji večjo hitrost in mirnost, so bile ugotovili na obeh ladjah. Med drugimi posebnostmi so našli tudi pravi krogelni ležaj in sesalko za črpanje vode iz ladijskega trupa. Rimljani so tudi izvrstno poznali material za gradnjo ladij, kar dokazuje uporaba impregniranega lesa, bron, ki ni rjavelo itd.

Ze ve, zakaj.

Jahač si upa prvič na konju na cesto. Nesiguren je še, ali od začetka gre vse dobro. Ko pogleda v stran, vidi, da ga majhen deček ves čas vestno pospremlja. Nazadnje pa mu je tega spremstva že preveč in jezno reče:

»Čemu hodiš za mano, ali nimaš drugega opravila?«

Fantek: »Vidim, da boste vsak čas padli s konja. Potem bom jaz konja ulovil in dali mi boste napitnino.«

Vprašanja.

Sin je pregovoril očeta, da sta se skupaj podala na visoko goro. Po trudapolni noči sta naposled dospela na vrh. Sin je očetu razkazoval razgled in je rekel:

»Glej, oče, kako krásno je tu doli!«

Oče (ves razkačen): »Čemu me potem vlačiš gor, če je doli tako krásno?«

Za našo deco.

Čarobna lutka.

(Dalje.)

Tit je hotel Antona zahvaliti, pa mu besede kar niso hotele iz grla. Obrisal si je oči z rokavom in je začel šivati.

Anton je šel v prvo nadstropje in je stopil v sobo, v kateri je ležal njegov oče, in tam je pokleknil poleg postelje. Bolnik ga je hvaležno pogledal in je rekel: »Anton, če ne bi bilo tvoje sinovske ljubezni, bi bil jaz sedaj v ječi.

»Oh, jaz ne mislim tako«, je odgovoril Anton. »Ko sem rekel načelniku, kako so te prevarili, ti je hotel del dolga odpustiti. Jaz pa na to nisem hotel pristati, ker dolg je pač dolg.«

Sedaj vemo, zakaj je delal Anton od jutra do večera in kako je postal čimdalje bolj reven.

Nekega praznika je odšel Anton k mestnemu načelniku, da poravnava še ostanek dolga. Tega dne se je vršila velika narodna svečanost. Vse ulice so bile okrašene z zastavami in zelenjem. Tu je bil tudi Peter, ker povsod tam, kjer je bilo kaj videti, je bil on med prvimi. In tudi tu bi ga bil lahko videl, kako se je rinil naprej v prvo vrsto. Videti je hotel, kako pridejo iz mestne hiše mestni svetovalci z mestnim načelnikom. Kako se je začudil, ko je videl stopati poleg mestnega načelnika baš Antona. In to kako! Načelnik je

hodil z njim, držeč ga pod roko. Malo nato se je cela povorka ustavila. Načelnik je vsemu svetu začel pripovedovati o Antonu, o njegovi sinovski ljubezni. Vsi ljudje so bili ganjeni radi njegovega poštenja in ljubezni napram očetu. Drug za drugim so mu stiskali roko.

Peter tega ni mogel gledati. Bežal je od svečanosti. Prevzet silne zlobe se je zaprl v svojo delavnico. Še sonce mu ni več bilo dovolj svetlo.

Nastopila je noč. Mesec je prisijal skozi okna v delavnico, v kateri je Peter še vedno zlovoljen sedel. Naenkrat je zapazil, kako se je zavrtilo kolo za struganje, na katerem je pripravljala les za lutke. V začetku počasi, potem pa vse hitreje. Skočil je na noge. Začudil se je še bolj, ko je videl celo trumo pritlikavcev okoli kosa drevesnega debla. Kolo se je vrtilo zelo hitro. Nazadnje se je ustavilo. Tedaj je začelo kljuvati in sekati nebroj kradive in drugega orodja po lesu, na katerem so pritlikavci izobličevali glavo in druge dele telesa. Izdelovali so isto lutko, kakršno je bil Peter dobil od vile, samo da je bila gotovo stokrat večja.

Ko so lutko dokončali, so se začeli veselo igrati. Nekateri pritlikavci so plezali po miznih nogah navzgor, drugi so se prekobilicali v zraku, še drugi pa so se zibali na raznih koncih pajčevine. Nazadnje je začul Peter godbo, isto kakor v gozdu. Tedaj je izšla črna vila s svojim spremstvom iz neke mišje luknjice v kotu delavnice.

»O, Peter, moje drago dete«, je rekla črna vila. »Zelo sem zadovoljna, da te vidim tu. Prestašila sem se bila, ker sem mislila, da te je zapustila zloba in da se ti čarobna lutka ne bo več povrnila. Tu vidiš, da ti moji služabniki delajo isto lutko, samo mnogo večjo. Ti si res tako dovršeno zlobno bitje, da bi napravila zate vse.«

»A kaj mi koristi tale kos lesa? More mi li prinesiti slavo in stališče v visokem društvu, kakor to vse ima sedaj Anton?« je rekel Peter, pa se je zlobno nasmehnil. »Kdo sploh bi hotel takole lutko vzeti? Ona prejšnja je bila lepo izdelana, tale velika pa je samo velik nestvor.«

Dalje sledi.

Medvedek.

(Povest v slikah.)

47. Čarovnica v ujetništvu.

Ves besen se zadere orjak: »Zakaj si pustila, da je pobegnil? Sedaj ostaneš ti v ujetništvu!« Zveže jo z istim konopcem, zaloputne vrata ter odbrzi. Čarovnica poskuša, kako bi se oslobodila. Vse zastonj. Vsa utrujena si zapali pipo. Kadeč pipo, si užge po neprevidnosti obleko. Plamen jo objame in ona zgori, kar je tudi zaslužila.

48. Orjak zasleduje Miška.

Orjak Joža se spusti za Miškom, govoreč sam pri sebi: »Ni še daleč. Ni mogoče, da bi bil tako naglo tekel. Moram ga dobiti. Maščevati moram svojega brata. Moram te ubiti, Miško, če tudi bi me stalo lastno življenje!«

(Dalje sledi.)